

¹TAKIM VE BİREYSEL SPOR YAPAN SPORCULARIN ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİ FARKLI MIDIR?

DO THE SPORTSMEN DOING TEAM AND PERSONAL SPORTS HAVE DIFFERENT SELF-EFFICACY LEVELS?

²Filiz ŞAHİN, ³Ahmet ŞAHİN*, ⁴Hasan ŞAHAN

² Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Burdur, Türkiye

³ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Burdur, Türkiye

⁴Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, Antalya, Türkiye
*e-mail: asahin@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; takım ve bireysel spor yapan sporcularda öz yeterlik düzeyinin incelenmesidir. Çalışmaya 132 kadın, 114 erkek toplam 246 sporcu (yaş= 22,65 ± 2,76) gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmanın amacına ulaşmak için bireylerin kendi kapasitelerine duydukları inancı ölçmek amacıyla Riggs, Warka, Babasa, Betancourt ve Hooker (1994) tarafından geliştirilerek, Öcel (2002) tarafından türkçeye uyarlanmıştır olan “ Öz Yeterlik İnancı Ölçeği (Self- Efficacy Scale- SES)” kullanılmıştır. Verilerin çözüm ve yorumlanmasında, betimsel istatistik yöntemleri ve Bağımsız Örneklerde t-testi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Bağımsız Örneklerde t-test; sporcuların demografik değişkenlerine göre öz yeterlik düzeylerinin farklılaşma durumunun ortaya konması amacıyla kullanılmıştır. Analizler SPSS paket programında yapılmış ve araştırmada anlamlılık düzeyi P<0.05 olarak alınmıştır. Bu çalışmanın sonucunda; farklı spor türlerinde sporlarla ilgilenmekte olan sporcuların öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Ayrıca takım ve bireysel spor yapan sporcular açısından incelendiğinde yapılan araştırma sonucunda istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Anahtar kelimeler: Öz yeterlilik, takım sporları, bireysel sporlar

ABSTRACT

The objective of this study is to examine the self-efficacy levels in sportsmen doing team and personal sports. The study involved a total of 246 volunteer sportsmen, 132 female and 114 male (age= 22,65±2,76). In order to reach the study objective and measure the belief of individuals in their own capacity, we used the "Self-Efficacy Scale-SES" that was developed by Riggs, Warka, Babasa, Betancourt and Hooker (1994) and adapted into Turkish by Öcel (2002). Descriptive statistical methods and Independent Samples t-test were used in analyzing and interpreting the data. Independent Samples t- test was used in an attempt to reveal the differentiation of self-efficacy levels of sportsmen according to their demographic variables. Analyses were performed using the SPSS package software and the significance level was determined as P<0.05. As a result of this study; no statistically significant difference was observed between the self-efficacy levels of sportsmen doing different types of sports, in terms of the variable of gender. Besides, examining in terms of sportsmen doing team and personal sports, no statistically significant difference was observed.

Keywords: Self-efficacy, team sports, personal sports

JEL CODE: L83

¹Bu çalışma II. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi’nde “Sözel Bildiri” olarak sunulmuştur.

²Öğr. Gör. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü

³Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

⁴Doç. Dr. ⁴Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü

GİRİŞ

Günümüzde spor ortamlarında önem kazanan performans her sporcu için ayrı bir öneme sahiptir. Sporcuların performans sporlarında başarı elde etmesi, fiziksel performansının yanında psikolojik performansının da önemli olduğu son yıllarda birçok bilim insanı tarafından vurgulanmaktadır. Her spor branşının içerisinde barındırdığı kendine özgü birtakım farklılıklar bulunmaktadır. Söz konusu farklılıkların en net görüldüğü ayrımlardan bir tanesi sporunun yapmakta olduğu sporun takım sporlarını yoksa bireysel sporlar içerisinde yer alan bir spor mu olduğudur. Bu bağlamda öz yeterlik olgusu farklı psikolojik dinamiklere sahip olan takım ve bireysel sporların içerisinde yer alan sporcuların en temel psikolojik niteliklerinin başında gelmektedir.

Öz yeterlik, bireyin belli davranışları gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğine yönelik inançları ile bu davranışlarının sonucuna ilişkin beklentilerini yansıtan bir kavramdır (Henson ve ark., 1999). Bu yönüyle öz yeterlik, bireyin kendi eylemlerini ve kendinden beklentilerini denetleyebilme kapasitesi olarak da tanımlanmaktadır (Hutzler ve ark., 2005). Öz yeterlik, bireylerin olası durumlarla başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabileceklerine ilişkin kendi/ öz yargıları şeklinde de tanımlanmaktadır (Bıkmaz, 2006; Morgil ve ark., 2004). Bu bakımdan öz yeterlik olgusu sporcuların performans süreçlerinde yer alan bir kavram olarak değerlendirilmektedir.

Kavramsal açıdan ele alındığı zaman öz-yeterlik “Belli bir durumda kişinin sergilemesi gereken performans düzeyi hakkında geleceğe yönelik inancı” şeklinde tanımlanmaktadır. Öz-yeterlik algısı kişinin belirli sonuçlar üretebilmeye ilişkin olarak kendi yeterliği hakkındaki yargısını ifade etmektedir (Ekinci, 2015). Öz-yeterlik kavramını ilk ortaya atan kuramcı Albert Bandura’dır (Özdemir, 2008). Bandura, bireyin başarı beklentisinin ileride kendi sergileyeceği davranışları belirleyeceğini öngörmektedir. Bir bireyin bir davranışa yönelik olarak o davranışı gerçekleştirmeye ilişkin yeterli düzeyde bir yeteneğe ya da beceriye sahip olduğunu düşünüyorsa, o davranışı sergilemekten kaçınmaksızın davranışın meydana geleceği belirtilmektedir. Bandura’nın bu teorisi temel anlamda bireyin davranışını sergilemede kaçınması ya da sergilemesi konusu üzerine temellendirilmiştir (Enderlin-Lampe, 2002). Bireydeki başarı beklentisi bir yandan bireyin seçeceği davranışı ve bu davranışın yoğunluğunu; diğer yandan da bireyin, bir engelle karşılaştığında, bu engeli aşabilmek için vereceği mücadeleyi etkilemektedir (Enderlin-Lampe, 2002).

Bireylerin, karşılaşılabilecekleri belirli durumlar ile ne kadar baş edebileceklerine ilişkin öz yargılarının olumlu ya da olumsuz olmasına bağlı olarak, bireysel başarı da olumlu ya da olumsuz yönde etkilenmektedir (Morgil ve ark., 2004). Olumlu tutum arttıkça, öz yeterlik duygusunun da arttığını gösteren araştırma sonuçları (Hutzler ve ark., 2005) bu görüşü desteklemektedir. Yüksek öz yeterlik inancının yüksek performansa, düşük öz yeterlik inancının ise düşük performansa yol açtığı; öte yandan, yüksek performansın yüksek öz yeterlik inancına, düşük performansın ise düşük öz yeterlik inancına yol açtığı gözlenmektedir (Chase, 1998). Bu bilgiler ışığında yapılan bu çalışmada takım ve bireysel spor dalları ile ilgilenen sporcuların öz yeterlik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırmada kullanılan materyal ve metoda bu bölümde değinilmiştir. Araştırmaya ilişkin ilk olarak araştırma deseni aşağıda açıklanmıştır.

Araştırma Deseni

Araştırma, tarama modeli benimsenerek gerçekleştirilmiştir. Tarama desenleri, geçmişte ya da var olan durumu yansıtan, betimsel araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2007). Bu desen çerçevesinde, modern ve halk dansları yapan dansçılarda kendinle konuşma düzeyinin cinsiyet ve dans türü açısından farklılaşma durumunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca araştırma desenini ilişkin olarak bu çalışmada araştırma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi tercih edilmiştir (Büyüköztürk, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2014).

Araştırma Grubu

Araştırmaya Burdur ve Antalya illerinde bireysel ve takım sporlarında lisanslı olarak spor yapmakta olan 132 kadın, 114 erkek toplam 246 sporcu (Xyaş= 22,65 ± 2,76) gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmaya katılan sporculara ilişkin bazı tanımlayıcı bilgilere Tablo 2.1 ve 2.2’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet Değişkeni Açısından Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kadın	132	53,7
Erkek	114	46,3
Toplam	246	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet dağılımları açısından tablo 2.1. incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların %53,7’sinin (N=132) Kadın, %46,3’ünün (N=114) Erkek olduğu saptanmıştır.

“

Tablo 2. Katılımcıların Yapmakta Olduğu Spor Türü Değişkeni Açısından Dağılımları

Spor Dalı	N	%
Takım Sporları	158	64,2
Bireysel Sporlar	88	35,8
Toplam	246	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin yapmakta oldukları spor türü dağılımları açısından tablo 2.2. incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların %64,2’sinin (N=158) takım sporları, %35,8’inin (N=88) bireysel sporları ile ilgilendiği olduğu saptanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma amacına uygun olarak Öz yeterlik ölçeği ve araştırmacı tarafından araştırma tasarımına uygun olarak hazırlanmış olan Kişisel Bilgi Formu araştırma amacı gereğince veri toplama araçları olarak belirlenmiştir.

Öz Yeterlik İnancı Ölçeği (Self- Efficacy Scale- SES)

Bireylerin kendi kapasitelerine duydukları inancı ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Riggs ve ark., (1994) tarafından geliştirilen ölçek, Öcel (2002) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, bireylerin kendi kapasitelerine olan inançlarını belirlemeye yönelik 10 maddeden oluşmaktadır. Denekler maddelerde yer alan ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtmek için 5'li likert tipi bir değerlendirme yapmaktadırlar. Maddeler ters ve düzden sorularak oluşturulmuşlardır. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı Cronbach Alfa Tekniği ile hesaplanmış ve .86 olarak rapor edilmiştir (Riggs ve ark., 1994).

Türkçe Ölçeğin Psikometrik Durumluk Özellikleri: Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında faktör analizi sonucunda faktör yükü en az .30 olan maddelerin ölçekte kullanılmasına karar verilmiştir. Yapılan analizde de ölçeğin .32 ile .85 aralığında madde faktör yükü gösterdiği belirlenmiş ve tek yapı altında toplandığı görülmüştür. Ölçeğin Cronbach Alfa İç Tutarlık Katsayısı .61 olarak bulunmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın amacına ulaşmak için araştırmacı tarafından, araştırma amacına uygun olarak hazırlanmış olan kişisel bilgi formu, sporculara ilişkin demografik bilgiler elde etmek üzere, cinsiyet, yaş, yapmakta olduğu spor türü, ne kadar süredir bu sporla ilgilendiği ve yaptığı, yapmakta olduğu sporu haftada/günde ne kadar süre yaptığı gibi belirli bilgiler elde etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya Burdur ve Antalya illerinde bireysel ve takım sporlarında lisanslı olarak spor yapmakta olan sporcular katılmıştır. 2014-2015 sezonunda aktif olarak spor yapmakta olan sporcularla yüz yüze görüşülerek tüm ölçekler araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemleri ve bağımsız örneklerde T-testi testinden yararlanılmıştır. Analizler SPSS paket programında yapılmış ve araştırmada anlamlılık düzeyi $P < 0.05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde sporcuların araştırma kapsamında öz yeterlik düzeylerinin spor türü ve cinsiyet değişkeni açısından sahip oldukları puan ortalamalarına yönelik olarak elde edilen verilerin araştırma problemlerini açıklamak üzere hipotez testleri yer almaktadır.

Tablo 3 Cinsiyet Değişkeni Açısından Sporcuların Öz Yeterliklerine İlişkin t Testi Tablosu

	Cinsiyet	N	Ort.	S.s	t	p
Öz yeterlilik	Kadın	131	31,3969	5,22962	-1,819	0,070
	Erkek	114	32,5439	4,63755		

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyet değişkeni açısından sporcuların öz yeterlikleri arasında istatistiksel anlamda bir farklılık gözlemlenmemiştir ($P > 0,05$).

Tablo 4 Spor Türü Değişkeni Açısından Sporcuların Öz Yeterliklerine İlişkin t Testi Tablosu

	Spor Türü	N	Ort.	S.s	t	p
Öz yeterlilik	Takım Sporları	157	32,1210	4,91902	0,789	0,431
	Bireysel Sporlar	88	31,5909	5,11396		

Tablo 4 incelendiğinde spor türü değişkeni açısından sporcuların öz yeterlikleri arasında istatistiksel anlamda bir farklılık gözlemlenmemiştir ($P>0,05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmaya katılan katılımcıların %53,7'sinin (N=132) Kadın, %46,3'ünün (N=114) Erkek ve katılımcıların %64,2'sinin (N=158) takım sporları, %35,8'inin (N=88) bireysel sporları ile ilgilenen sporcular olduğu belirtilmiştir.

Araştırma bulgularının gösterdiği üzere araştırma amacı paralelinde takım ve bireysel spor yapmakta olan sporcuların öz yeterlilik düzeyleri istatistiksel anlamda bir farklılık göstermemektedir. Aynı zamanda araştırmamızın alt problemi niteliğinde ele alınan cinsiyet bağımsız değişkeni bağlamında da istatistiksel bir anlamlılığa rastlanmamıştır. İlgili alan yazın incelendiğinde sporcuların performansına birincil düzeyde etki eden bir faktör konumunda olan öz yeterliğin (Chase, 1998) bireyin yapmakta olduğu branşın takım ya da bireysel sporlar içerisinde yer alıp almadığıyla pek de ilişkili olmadığı düşünülmektedir. Hatta bu görüşü destekler nitelikte olarak cinsiyet değişkeninde elde etmiş olduğumuz istatistiksel farksızlığın bireylerin takım ya da bireysel spor yapıp yapmadıklarıyla ilişkili olmadığı gibi bireyin cinsiyetine de bağlı bir durum olmadığıyla ilgili olduğunu düşünmemizi desteklemektedir.

Salar, Hekim & Tokgöz (2012) tarafından yapılan araştırmada takım ve ferdi spor dalları ile ilgilenen bireylerin psikolojik özellikleri arasında bazı farklılıklar olabileceğine vurgu yapılmıştır. Bunun temelinde yatan nedenlerin başında ise takım ve ferdi spor dallarının içinde barındırdığı psikolojik unsurların (motivasyon, bireysel mücadele, takım ruhu, konsantrasyon ve motivasyon vb.) birbirinden farklı olmasının geldiği belirtilmiştir.

Hutzler ve ark., (2005) tarafından elde edilen bulgular açısından bakıldığında öz yeterliğin bireyin duygu durumunun olumlu yada olumsuz olmasıyla bağıntılı olduğu vurgulanmaktadır. Yani birey ister kadın ister erkek olsun yapmakta olduğu branşın takım ya da bireysel bir spor olduğu öz yeterlik algıları açısından çok büyük önem arz etmediği düşünülmektedir. Miçoçoğulları ve ark., (2010) tarafından egzersiz yapan bireyler örneğinde de aynı paralel sonuçlara ulaşılmıştır. Hatta daha uç örneklem açısından bakıldığında eğitim bilimleri alanında da yapılan birçok araştırma bulgularımızla paralellik göstermektedir (Saracaloğlu ve ark., 2012; Coşkun ve ark., 2010).

Sonuç olarak farklı spor türlerinde sporlarla ilgilenmekte olan sporcuların öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Ayrıca takım ve bireysel spor yapan sporcular açısından incelendiğinde yapılan araştırma sonucunda istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre, sporcularda cinsiyet ve ilgilenilen spor dalının öz yeterlik algısı

üzerinde önemli bir belirleyici olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Bıkmaz, F. (2006). Fen öğretiminde öz yeterlik inançları ve etkili fen dersine ilişkin görüşler. *Eurasian Journal of Educational Research*, 25, 34- 44.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum*. 20. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Chase, M. A. (1998), Sources of self- efficacy in physical education and sport. *Journal of Teaching in Physical Education*, 18, 76- 89.
- Coşkun, E., Özer, B., & Tiryaki, E. N. (2010). Türkçe öğretmen adaylarının özel alan yeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 123-136.
- Çubukçu, Z., & Girmen, P. (2007). Öğretmen adaylarının sosyal öz-yeterlik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 1-18.
- Ekinci, N. (2015). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları ve öğretmen özyeterlik inançları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 62-76.
- Enderlin-Lampe, S. (2002). Empowerment: Teacher perceptions, aspirations and efficacy. *Journal of Instructional Psychology*, 29(3), 139- 146.
- Henson, R. K., Stephens, J. & Grant, G. S. (1999), Self- Efficacy in Preservice Teachers: Testing the Limits of Non- Experimental Feedback, ERIC Document,. Ed: 436-482.
- Hutzler, Y., Zach, S. & Gafni, O. (2005). Physical education students attitudes and self- efficacy towards the participation of children with special needs in regular classes. *European Journal of Special Needs Education*, 20(3), 309– 327.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kurbanoglu, S.S. (2004). Öz-Yeterlik İnancı ve Bilgi Profesyonelleri İçin Önemi. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 137-152.
- Kurt, T. (2012). Öğretmenlerin öz yeterlik ve kolektif yeterlik algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 195-227.
- Miçooğulları, B. O., Cengiz, C., Aşçı, F. H., & Kirazcı, S. (2010). Genç yetişkin bireylerin egzersiz öz yeterlik ve egzersize bakış açılarının cinsiyet ve egzersiz davranışı değişim basamaklarına göre incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi: Hacettepe Üniversitesi*, 21(2), 49-59.
- Morgil, İ., Seçken, N., & Yücel, S. (2004), Kimya öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi, *BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 62-72.
- Öcel, H. (2002). *Takım sporu yapan oyuncuların kolektif yeterlik, öz yeterlik ve sargınlık ile başarı algı ve beklentisi arasındaki ilişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Özdemir, S. M. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 54, 277-306.
- Pajares, F. (2002). Gender and perceived self-efficacy in self-regulated learning. *Theory Into Practice*, 41(2), 116-125.
- Riggs, M. L., Warka, J., Babasa, B., Betancourt, R. And Hooker, S. (1994), Development and Validation of Self- Efficacy and Outcome Expectancy Scale for Jobrelated Applications. *Educational and Psychological Measurement*, s.54, 793- 802.

- Salar, B., Hekim, M., & Tokgöz, M. (2012). 15-18 Yaş grubu takım ve ferdi spor yapan bireylerin duygusal durumlarının karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6), 123-135.
- Saracaloğlu, A. S., Yenice, N., & Özden, B. (2012). Fen bilgisi öğretmen adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik algıları ile fene yönelik tutumları arasındaki ilişki. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 2(1), 58-69.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2014). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (9. Baskı), Ankara: Seçkin Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

According to the social learning theory, behaviors displayed by individuals are realized by their initiatives rather than passively. Self-efficacy beliefs are effective upon determining the goals that are tried to be achieved by individuals, having experiences and regulating the environment (Çubukçu and Girmen, 2007). Behaviors displayed by individuals are actually based on the belief concerning what is true rather than the truth. In this context, self-efficacy beliefs of individuals affect their behaviors (Kurbanoglu, 2004). Social cognitive theory primarily dwells upon self-efficacy belief. Because self-efficacy belief is the basic motivational structure underlying the actions displayed by individuals. The increase of self-efficacy belief has a positive effect upon the performance to be displayed as it increases the ambition and determination of individuals (Kurt, 2012). Processes concerning self-efficacy and self-efficacy belief develop intuitively. Individuals that realize a behavior primarily try to interpret the results of their behavior. Results of behaviors determine the belief of individuals in their capacity of realizing similar behaviors in the future. Individuals may make different inferences out of same events and their behaviors. Thus, it is an expected result for individuals with similar abilities to have different self-efficacy beliefs. Students with different academic achievement despite similar abilities could be given as an example to this situation (Pajares, 2002). Self-efficacy perceptions of individuals develop at different levels in different periods of their lives. Because developments in life form a basis for the development of different efficacies concerning the developmental periods of individuals. As the lives of individuals involve many developmental periods, it is very important to know how individuals are able to manage themselves in each developmental period for the development of self-efficacy. Individuals' distinct analysis of personal development especially in developmental periods will contribute to the formation of self-efficacy perception (Çubukçu and Girmen, 2007).

Today, performance has become important for each sportsman in sports environments. A number of scientists have recently emphasized the importance of both physical performance and psychological performance for sportsmen to achieve in performance sports. Each branch of sports contains some distinctive differences like whether the sports played by a sportsman is a team sports or a personal sports. In this context, self-efficacy is considered among the basic psychological qualities of sportsmen, who are involved in both team sports and personal

sports that have different psychological dynamics. This study aims to examine the self-efficacy levels of sportsmen according to the variables of gender and branch of sports.

The study was carried out by adopting the screening model. Screening patterns are descriptive research approaches that reflect a past or a present condition (Karasar, 2007). Within the scope of this pattern, it was aimed to determine the differentiation of soliloquy level in dancers performing modern and folk dances in terms of gender and dance types. Besides, concerning the study pattern, this study preferred the easily accessible sampling method, which is among purposeful sampling methods, for the purpose of determining the study group (Büyüköztürk, 2014; Yıldırım and Şimşek, 2014). The study involved a total of 246 voluntary sportsmen (132 female, 114 male), who are licenced sportsmen in personal and team sports in the provinces of Burdur and Antalya.

Demographic features of sportsmen who participated in the study were determined by using the personal information form. On the other hand, self-efficacy levels of participants were determined by using the Self- Efficacy Scale- SES. Developed by Riggs, Warka, Babasa, Betancourt and Hooker (1994); the scale was adapted into Turkish by Öcel (2002). The scale consists of 10 items aimed at determining the beliefs of individuals in their own capacity. Test subjects make a 5-point likert evaluation in order to indicate to what extent they agree with statements in the items. Items are formed by being asked both reversely and plainly. Internal consistency coefficient of the scale was calculated with the Cronbach Alpha Technique and reported as .86 (Riggs et al. 1994). As a result of the factor analysis that was conducted in the Turkish adaptation of the scale, items with a factor load of at least .30 were decided to be used in the scale. In the analysis, it was determined that the scale showed an item factor load between .32 and .85 and was gathered under a single structure. The Cronbach Alpha Internal Consistency Coefficient of the scale was determined as .61. The acquired data were analyzed by using descriptive statistics analysis and independent samples t-test. Analyses were conducted in the SPSS package software and the significance level of the study was determined as $P < 0.05$.

The study findings show that there is no statistically significant difference between the self-efficacy levels of sportsmen in team and personal sports in parallel with the study objective. Similarly, there is no statistical significance in the context of the independent variable of gender, which is embraced as the sub-problem of our study. Examining the relevant literature; it is thought that self-efficacy, which is considered a factor primarily affecting the performance of sportsmen (Chase, 1998), does not concern whether the branches of sportsmen are involved in team or personal sports. Indeed, it is thought that the statistical indifference acquired in the variable of gender concerns neither the team or personal sports of individuals nor their gender, which supports this view.

Considering from the viewpoint of the findings acquired by Hutzler et al. (2005); it is emphasized that self-efficacy is associated with positive or negative mood of individuals. In

other words, it is thought that whether the branches of individuals (women or men) are involved in team or personal sports does not have a great importance in terms of self-efficacy perceptions. Parallel results were obtained in the sample of Miçooğulları et al. (2010) investigating individuals doing exercise. Indeed, considering from the viewpoint of a more extreme sample; it is seen that a number of studies that are conducted in the field of educational sciences show a parallelism with our findings (Saracaloğlu et al. 2012; Coşkun et al. 2010).

As a consequence, it was observed that there was no statistically significant difference between the self-efficacy levels of sportsmen dealing with different branches of sports in terms of the variable of gender and team and personal sports.